

ملا نصر الدین

№4. ЦѢНА 12 К. МОЛЛА НАСРЕДДИНЪ قیمتى ۱۲ قېك ۱۰

۵۰۳۰

آدریس: قلیس، داویدوف کوچسی لمره ۲۴.
Тифлис, Давидовская №24.
 Редакция журнала „МОЛЛА-НАСРЕДДИНЪ“
 لغرام ایجون آدریس: قلیس، ملا نصرالدینه.
Тифлис, „Молланасреддинъ“
 اعلان قیمتی: یتبیط ایله قباک صحیفده سطری
 ۱۰ قباک، دال صحیفده ۷ قباک آدریس ده گیشمک
 حتی ۳ دانه یدی قباک مارقادر.

فاقازده و روسیهده: ۱۲ آیلنی - ۵ منات
 ۶ آیلنی - ۳ منات
 ۳ آیلنی - ۱ منات ۶۰ قباک
 اجنبی ملکترده: ۱۲ آیلنی - ۶ منات
 ۶ آیلنی - ۵ منات
 ۳ آیلنی - ۴ منات
 تک نسخسی ادارمزده ۱۰ قباک،
 اوژگ شهرلرده ۱۲ قباک.

البیات

مادمازیل: سن بر ذنی مردودسن
 هر شائسن مطرودسن
 بر مستبد شدادسن
 بر مستقل نمرودسن
 مین دفعه اونلاردان دخی
 ظلمک فزوندر گلنم
 بوینک یوغوندر گلنم
 مدملی: ظن ایتمه ایران سر بر
 اولمش نیمله سکینه ور
 السیوم ایراندن گنه
 وار نوکریم مین مین نفر
 اونلار بوتون گرگ اجل
 ملت قویوندر گل منه!
 عشقم فزوندر گل منه!
 مادمازیل: طوغری بو؛ لکن اهل کار
 آز اولسه ایراندن وار
 بجه بو خائن نبتک
 ایقمز اصابت زلفهار
 چونکه سنک حالک جنون
 شخسک زبوندر گلنم
 فکرکده دوندر گلنم
 سوز مختصر بردفنه قان!
 بوینک یوغوندر گلنم

آوروباده مدملی نك عشق بازلنی:
 مدملی: رحم ایت منه جان مادمازیل
 کوکلم اولوب قان مادمازیل
 بر بانن «آدریس» دن گلشم
 آردکجه جانان مادمازیل
 گور حال بی آرامی
 دل بی سکوندر گل منه!
 عشقم فزوندر گل منه!
 مادمازیل: رد اول آ ظالم مدملی!
 شاه مظالم مدملی!
 آرتق حیا سیز گورمگه
 یوندر مجالم مدملی!
 گیت گیت که ظلمکدن وطن
 دریای خوندر گلنم
 بوینک یوغوندر گلنم
 مدملی: من اوز یریمده شاه ایدم
 شاه فلک خزگه ایدم
 شائم جلالم وار ایندی
 آخر نه ظللله ایدم
 ایراندن چوق یرده گنه
 شائم مزوندر گل منه!
 عشقم فزوندر گل منه!

یز — نه، نه، نه، قورخورلار؟

دقیانوس — اونیزده سلمان مکتبلرنی باغبولار، غازیلری
چوق گورورلر، سورا...دا...

یز — بلکه مفتیك اوزگه یاخشیقلاری وار؛ بلکه چوخلی
اسول جدیده مکتبئی آجیدیرش، بلکه ادارۀ روحیه منک حقوقی
ایرضی پیسوپولاری کیمی محافله ایئتیش، بلکه قهرغزلارک یرلری
روس مهاجرلریك هجومتدن قورقارمش، بلکه مینسوپرلرک مقابله
مسلمان مبلغلری میدانه گوروش، بلکه...

دقیانوس سوزمزی کدیروب دیدی؛ لاحق زحمت چکه،
او بلکه لراک هیچ برینی او جناب قبول ایتمز، بلکه، پتربورغه
مخترم و حیصلی مسلمانلاری دونه دییوب قوماقمه، ۲۵ اپیل
ادارۀ روحیه منی ازوب، اونی روسیز براقنده هنر گوسترمش.
یلیمریک دقیانوسمی ایلتاخ، یوخه غازیلریمی؟
الله وسواس شیطانک بلاسین ویرسون.
« لاغلاغی »

صالح حضرت و

آسترا اوموف

صالح حضرتک «ملوعه» و «حجاب» آندمه ایکی پویوک کنای
«دین و مشق» مطلقه مناسیوب چخدی.
بریمی کتباب بو زمانده مسلمانلاره چوق ضرور و لازم
ولان حیض و نفاس من بخت اییدر، ایکیجی منه انجیل بیله من
روایتلر گورور روس آروانلاریک، مسلمان آروانلاری کسین.
وزلرینی قابمالارینی معلمت گورور.

تورکنتاک مارف رئیسی «آسترا اوموف» صالح حضرته اوزون
بر تلیراف ووروب، بو اثرلریله، روس حکومته ایلدیگی خدمت و
«صالح» لاندن اوتری تبریک اییدر.

مصلحت

جناب پوریشکویچ خان حاجب الدوله حضرتلری پتربورغدن
تقلیس مسلمانلارنه آتاشده کئی مضمونه بر مکتوب محبت آمیز
گوندرمش:

عزیز مسکداغلم؛ ایتدییم که بر یارا دینیزلر دینلریش
که: «حسان یولولارندن مننه بر قیقلک خبر اولدور، بلکه
یوز مینارجه مات ضرر اولور، جماعت قیبه دوشور، آتاق» بر
پاره قولی چوماقلا ایله، بر سورو سیرتیش، تیل، سینه، شقیلی
مرثیه، خوئلارلاک قرینلاری دویور. یاخشیسی بودر که احسان یولولارنی
یغوب، گنه سیدلر و اماملارلاک اولادی ایچون تبریزده و یا شهرانده
برر روحانی و دارالمعلمین مدرسه لری آجوب، اولارنی ای سلف
و دینجک من قور تارخه.

عزیزلریم، مبادا، مبادا پویله دینیزلر سوزلر قولاق آسوب،
پلازگردن و کهنه عاندگردن ال چکسگر، و اولیایا که تقلیبلی،
قارا باغلی، گنججهلی، مسلمانلی، خویلی، تبریزی، گویلی، مرتدلی،

مفتی

تاتار غازیلری اورینورغ مفتیسی محمد یار میرزا سلطنتوک
۵۰ ایقلک خدمتی مناسبتله، بوگونلرله اوزون اوزون مقاله ر یازیرلر.
۲۵ اپیل مفتی لکمه، ۵۰ اپیل حکومت خدمتمه یولونیدنن اوتری
اونی تبریک و مدح اییدرلر.

مفتیك ترجمۀ حالی پویله یازیرلار:

«محمد یار سلطنتوک اوقا غورنایساک بکهرنمن اولوب، ۷۳
یاشتمه در. قازانده گیمنازیلی و اونیورسیتی قور تارانلار سورا، اور
یادنیك اولدی، هم عسکر قائمدریک یازی خلاصه تمین اولوندی.
سورا، ناسیونالیک اولدی، عسگری خدمتمه ۱۸۶۳ مجی ایله کیمی
قالوب، یاد پاروچیک منصبده ایستن چخدی، میراوی پارسیندیک
اولدی. سورا میراوی سوویا اولدی. ۱۸۸۴ مجی ایله مفتی لکه
تصدیق اولوندی. ۲۵ اپیلر که مفتی لک ایلیور، خدمتمه مکافات
اولراق، پک چوق قزل و گوموش میداله نال اولدی.
تاتار غازیلری مفتیك مسلمان مارتۀ اولان پویوک خدمتی،
پویوک سله آفتیلورلر.

او پویوک خدمتمه — اول و آخر — بو ایتر:

مسلمانلار یوروپا علمنه ناچار گوزله باخان وقتمه موز و اولدینی
روس مکتبلرینه ویردی. و بوتکه مسلمانلاره نمونه اولدی. و مسلمان
مارتۀ چوق، چوق، چوق و چوق خدمت ایئدی.

یز، تاتار غازیلریك بو ییز ییز سوزلرندن بر شی قانماق.
بوگا گورور، شاشکده «مکتب الحین» کنایک ناشرنه یازدق که بزه
بر خدام یوللاسون، گوندردک اورینبورغه ایئتک استلی یلسون.
اوج گون اقدم دقیانوس» آندمه خدام گلدی، یوللاقد اورینبورغه.
دقیانوس اورینبورغدن یوخبری گوردی:

پوتون تاتارستان مفتی حضرتک «پویله» منه حاضراشیر. لاکن،
مفتی حضرتلری «معلومات» مجموعه منی باغلاماق باره ستمه او قدر
چالیشوب یورولوب که ایئدی ناخوشلاش.

یزیم، و ییزیم کیمی بر چوقلاریک یادینه گلدین بوتازه خبره
تعجب ایلدیک، و دقیانوسدن سوروشدق که های تاتار غازیلریك
مدح ایلدیکلری، پویله منه حاضرا لندلری پویله محترم بر ذات، پویله
بر زمانده، هیچ مسلمان مجموعه منی باغلامدی؟

دقیانوس — بر شخص که عربجه دگل، تورکجه منی ییله
تقللی باغلی ییلدی، اولک مسلمان مجموعه منه محبتی نه طور اولاییلر؟
یز — بو خبره ایلتدیریش، آخر، معلوماتک اولانه ضرری وار؟
دقیانوس — (قاله قاها چه چکه) مفتی حضرتلری «معلومات»
عبارلرینی قاتمادیندن، هر وقت راحتیز اولوردی.

یز — نه من نانا؟

دقیانوس — بلکه «معلومات» اوپله زاد یازدی که منیبو
نیرلره توخوندی، اولندا مفتی حضرته غاسبایدن غوبرناتورلرک «زیمباجنایسی»
اولدیمز؟ یاخشیسی: هر وقت راحتیز اولملاقتا، بر کره معلوماتی
باغلیوب راحت یاتماق.

یز — په، مگر پویله گزلیلین ایشرده وار؟ پس بو خبری
تاتار غازیلری ییلیملریمی که مفتی منی مدح ایله ایته گوگه قالدیریرلر؟
دقیانوس — قور...خور...لا...ور.

تورکستانده دیرنی زلزله سی

تافقازلی

تافقازلی

ایرانی

عثمانی

اتحاد و تعاون مسلمین

پابلی، کچیللی، بلی و سیرکلی مسلمانار، اوز آد و شانگری
اینبورب تکبیرگری برلشدیره سکر. اولمیا که اوز خصوصی تفکری
و تکبیرگری بورا خوب الهمک ایوبنده تفریه ساحلیبا سکر.
آمان گوندرن منیم یولداشلاریمک یوزنی قارا ایتمه سکر. قارداشلاریم
سیزک ملتمس و معلحقینجیز: «بروشک کویوبیج خان

تیلسنز تیلغرافلر

ایتر بورغ — ایراتمه روس ماللارینه اولان یاقوت بورانک
سیاسی محافللی هیجانه گفوردی. ناظرلرک تبدیلی گوزلنیر.

یرلین — بورا محافللی ذوالجنابک قاجابیله مجتهدلرک
یاقوت مسئلسی آراسته بر مناسبت اولمیزی بیان ایذیرلر.

پومیای — (هندستانهدر) بورانک سنی و شیعه مسلمانلاری
زاقاقازک شیخ الاسلام و منبسی کببی هر بر ایشمه افاق ایوب،
مجتهدلرنن نیز تیز اوپوشورلر.

گنج — ذوالجناب یورایه گلوب سلا معدومک مجتهدلره
یازدیگی مکتوبی آویب، ایرواته طرف گیندی.

قلیس — جماعت شاهعلی سجدنی تورغ ایله سالماق خیالهدر،
چونکه مسلمانلارک قلیسده ٧٥ نهمی وار. تفریه لرینی اورد
ساختیلورلار؛ مرتبه لرینی اورد اوخویورلار؛ نمازلارینی اورد قلیلرلار؛
حنی یلورلارینی و قلیلارینیده اورد ایوب چکیرلر. دخی مسجده
نه حاجت.

ناشکند — خودقده باغلانایرلی اورک تکبیرلندن اورتی؛
بورا علماسی، داخله ناظرلی واسطه بیله ایبراطوره شکایت ایذیلر.

نجب — بو گوئلر هوالر قارلی و بولوطلی اولناغه گوره
یرلین و پتروورغه گیدن ذوالجناب گوگرچینلرک گلفگی بر آز
تأخیره دوشدی.

اورینورغ — «دین و مفت» یازیچی لرندن عبدالغنی ولیمف
اصلاقی، «صورت حرامدر» دییه، حینده نه قدر ٢٥ مائلق کاغذلر
وارسه یرتوب آندی.

ملا نصرالدین: ناحق یرتوب آتش. باری «تاریخ حذیان»
کتابنک محرر لرینه و یریمیده که دیشلرنی ککینلهدوب محترم
افندی یاختی هجوم ایذیلر.

چلنا — بوراده ساکن جوانلاردان بر نیجهسی بو گلور
دورت گوندرن که غایب اولورلار. نه قدر آختاریلورسه، تایلیمیلر.
آجناق آختام آلفینغ خبرلره گوره چلقالی بانک ملدنه ساکن
مبختانی «یویجا خاجانورمک تازه اختراع ایذینی آیروبلانه سوار
اولوب بر نیجه سزین قالمخوب خیالات عالمنده گزندن سورا، یخیلوب
یولک کشارنده قاناک ایچنده قالمشلار.

آسان قز انج کیم ایستور؟

اللهویردی — آی کابلا حسین، نه اوله دردلی دورورسن؟
کابلا حسین — بیله، اوشاقلاره چورک یوخ، بر ایش زامده
تپا یلسیرم که یول چخین.

— بو زامنده آدامه یول ایچون درد ایدر؟ بر یول تاب قزان.
— آخر نه قایریم، حینده سرایله، المه سنت یوخ.
— قوی اولساین، یر آز اوخوماغین، بر آزده سسک وارسه،
بدر. هار، بر آزده عاریسز اولمالی سن.
— آ کیشی، ظرافتی یراخ، کیمدر بو زامنده اوله لولبهره
یول ویرن؟

— هار.. هار.. خا.. خا! هله، برکت دنباستی هیج قالدابسن.
بیله، دیورم گیت مرتبه خوان اول.

— یالانچیللی و عاریسزلی یساجارامام. منه اوله فولوق
اولسون که بر ساعت استولده اگلهدوب، سورا ایوب آرخاسی
اوسته یاتام.

— اوله ایسه، گیت اداره روحانبه مجتهدنه عضو اول.
— نه، بوتش بوتش داتسه، اوگاه گنه یول ایتر. اویسه
یول گوستر که بر ایکی ساعتک ایچینده، نیجه یوز منات یول قزاتوم.
— کابلا... دیهسن، آسان بر یول یادیه گلبر.

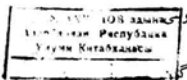
— قزبانک اولوم، دوشون، دوشون، بلکه بر یول تاباسان.
— کابلائی، ٩-٨ یاشنده بر اوغلك وارمی؟
— اوغلوگنه بنشه داتش، سننگده، دیورم منه بر عقل اوگرهت.

— کابلائی، آجقلاما، دوغری دیورم، اوغلك وارمی؟
— اولمیا بر حالخیک دکانه شاگرد قویاجاقسان؟ لاکن، منیم
اوشاغم بش یاشندهر.

— ایله مننه اونی ایستوردم، ایمدی سوزومه قولاخ آس؛
اون، اون بش منات خرچ چکوب آس یشیتندیرسن؛ و هابی
قوتلورله کافض یازوب گوندرسن که اوغلوگ «سنت طویه»
تشریف یویوراسکر.

— یاختی، اوندا نه اولاجاق؟
— اوندا قولاقلار هر می اوج مناته بش منات ویروب، بر
ساعتک ایچینده بر نیجه یوز منات نفیبا سکر ویره چکبر. باخ، بو
آسان قزانج، ایندی هر یزده مود دوشوب، حتی، گوکچاپانک،
کور دمبرک، ییلم هارنک بکری. بو یول ایسه یازیخ و قنبر
جامندن منلرجه منات قنوب زهر مارلا بیلرلار.

گو گچایدن

الله شکر اولسون یلواش یلواش یزیم گوگچایدنه مسلمانلارک
تفری ایذینگی گورونور. نیجه سندن بهری «اقبال» مکتبنده تریبه
تایمش مسلمان بالارای بو ایل محرم آینه لازم اولان خدمتی ادا
ایتمکده فدا کارانه لیات گوستردیلر؛ مثلا، باش یارماق، نیجیر
وروماق، بندلرنن قارل و ایشک نالی آسماق، توحه خوالقده داها
آرتق کب اشهار ایشتلر. ایکی گون یوندان قبان، گوگچای
ملت قید کنارنک نظر عارفنده لرینه اوشاقلارک بو مدنی ایشلری
خوش گلدیگندن، ایران کب خانه سندن بر یوک سینه زن کتاباری
گنورنگه سورا ایدوب قرار ویردیلر. سد حیف که، جوخندان
بهری «گوگچای» ده مرتبه خوالقده مشهور ..... چابلری مرتبه
خوالقنک لندن چخاقانی قنوب، بو فکده میدان ویرمدی.

ملت قید کلتوری ایدمی گنجیه مراجعت ایوب، ادیب نامل
حسن قلی محمد علی زادمتک مرقبیه دائر نشر ایدیکگی «تکوفه»
کتابانی گوریه جگر.

شیروان سرچس

صحت

شکر علی — مسلمان غازینتری اذلاریک آلتنه یازیرلر
که: سیاسی، علمی، ادبی، فنی اقتصادی و اجتماعی تورک غازینتدر.
لاکن ایضی سوزی یادلارندن چتاردیرلر.

سبز علی — «قلبی» می؟
شکر علی — خیر، اولیه سوزر که غازینتری گونده اونک
وصفیه دولهورورلار، اما هیچ اونک آدینی یازمیرلر.

سبز علی — بلکه «طبی» در؟
شکر علی — اوده اولسه، اولار، عیبی یوخ. مسلمان غاز
یتدی، تک، فتنک و عربی سوز اولسون، اما اوندان هیچ بحت

اولونیاچاقمش—ضریری یوخ.
سبز علی — اولمیا «دینی» سوزی اولار؟
شکر علی — آفرین، برینی تاپدک!

سبز علی — منده ایله ییلدیم که تازه بر سوز آختاریرسان.
یاختی، غازیتده «دین» و مذهبدن بحت ایتدک مکر پیس زاددر؟
حالیو که هامیز اوگا محتاینج.

شکر علی — ایله منده اونو دیبورم: مادام که غازینی
مذهب بحتلریله، محرم نوحلریله دولهورورلار، پس نعدن اوتری
غازیتلرنک اذیتک آلتنه: «دینی» سوزینه یازمیرلار؟

— ایکنجی سوزیده تاپ گوروم نعدر؟
سبز علی — «هرتیه خواتی»!
شکر علی — دگل، او کیچدی.

سبز علی — (خیلی فکرتلنمن سور) «دحتی»!
شکر علی — بارکالله! ایله اودر که تاپدک.

اورلویبال

مسجد قافلاترندهلو پایی ائلاق ایچون جمیع اولان قترا
دستعلری ایچری گیرمک ایچون مسجدلرک ریسلرته تممد تکفانهلر
گوندریلیرسه، هیچ برسی قبول اولونمویب. یوگا جهت قایوده
اغتشاش باشلابوب، آتشا دوام ایدر. پولیه نه قدر جهد ایدر،
قترا داغلیمیر. آخرده، تیزلک ایله بلوی پایلیوب، قازانلاری گوزدن
غایب ایتدک مسجد نغینه امر اولور. ایچریهکی دولتلورلی پاترول
کلوب تحتالضبط ایورلنه آتایر. پولیهنک حکمی یرنه بتورمک
ایچون پلورلاری قلمبک نیجه نیجه دولتلورلرک ایورلنه دایبورلار.
کوجهار قترا دستعلری ایله دولی اولدیتندن، یولداکی نیجهلرک
سالمتلگندن سریع بر خیر یوخدر. محله ایله مسجدک رابطلسی
کسیلمش. آخرمجی خیرلره گورمه جمعیلرده فالان سور سوموگی
و یره توکولن دوگیلری قترایه داغتماق ایچون حرری بر مذاکره
لولمشهده، آخرده باش تونمویب، انجامسوز قالمش. چونکه بر
پاره حاجیلره گوندریمک ایچون کمیات قمرننه بلوو اولمادیتندن
همان دوگیلریله تیزلیوب، اولارله گوندریمک تحت فراره آتمشدر.

هنوز شهر حالت هیجانمندر. آتشا کسلیمویب. دولتلورلرگن
آختام گنه احسانات یرلرته گیمهحکمرنی خبیا ییلدیرمشلر. قاتمه
یویوک انقلاب گوزلنیر.

مسلمان خبرلری

سلسله «تجمن معارف» باغه گلندن سور» باشلابیلار: آی
هارای: آی دادا پس کرک تیریزدن، پاریمندن، قلبسندن و یا نخبونندن
معلم گلسون. خلاسه یلمعیرم هارداشه یازوب بر معلم گوندریلر.
دوغریسه هیچ ایمعیر یوخیدی که ییله یاختی معلم گله: ماشالله،
عماملی، اوزون لباس، یوندار و مقنس بر شخصدر. یو معلم ایله
سابق معلملرک تفاوتی چوخدر: اولار فرنگی مآب اییدلر. اوتنا
قلازده نامریوط قراسر ویریدیلر. نه ییلیم قاریخ، ماریخ، سغراقیبا.
گه الله ریسلمزده عمر ویرسون که اولار ی پاتمزدن آتوب
یو جایب گوندریلر. یوخسا اوعاقلامز. بر اصطلاح قلبس «فرانده
مذهب اولماقیدیلر. بلی. تازه معلم حاجبا اولاندان سورداسرلر باشلابدی.
منده بر گون گیندیبه مکتبه، گوردوم دیوارده بلدیبهک حسینی
یازوبلار. او حسابک ایچینده بر ییله سوزده ورایدی: «از برای
سنگر بیدی» تشرک آسمانی به ملا کریمه داده شده ۱۷ قران.

موقی مدیر: محمد علی صدقی.

جدی

تشکر

ایدیکی اسلام علمایی آراسته، منازعهلی، شکلی،
بختلردن بریده حجاب منامسیدر.
یو، اولیه اهمیتلی بر مسئلهدر که حیات اجتماعی و
مدینهمز هر زمان یونک تحت تأثیرنده بولونش و الازده
بولونماقدهدر. یو مسئلهنک بر کره قطع اولونوب قور
تولماسنی، هر صاحب مآرف کی، بینه آرزو ایدردیم.
لاکن، یونک ایچون «جسارتلی»، علملی، نفوذلی بر فاشلک
وجودی لازمدی. هر چند بر چوق ملالار تکلکده «دتر»
شرعی اولماماغنی، مآرف ترتیقیمه ضرر ووردینتی سولیلوردی،
اما هیچکس میدانه چیقوب آشکاردیبهک جسارت ایدهمیوردی.
حمد اولسون که قافاز مفتیسی حسین افندی حضرتلری
«صداهنک ۱۰، ۱۱، ۱۲ و ۱۳»-نجی نومورلرندکی عالمانه
نشریاتیله «دتر»ک شرعی اولمادینتی، یعنی مسلمان آرواتلارنک
یوزی آچیق گزه ییلهچکلیرنی، محکم و شرعی دلیللر ایله
اثبات و بیان ایدوب، مقام فزایندهدن بوچیتن مسئله به نهایت ویردی.
یو مناسبته مفتی افندی حضرتلرینه، ترقی ملیزم نمانه،
عرض تشکر ایلم.

عراقی نعمانزاده

زنگار ادعائی

جہاں مدافعہ این ملا

حارث

بانهوش

اون دوت یاشارنده ایکی ارمنی اوشاقی

اون دوت یاشارنده ایکی مسلمان اوشاقی

حجاب نیجه سی